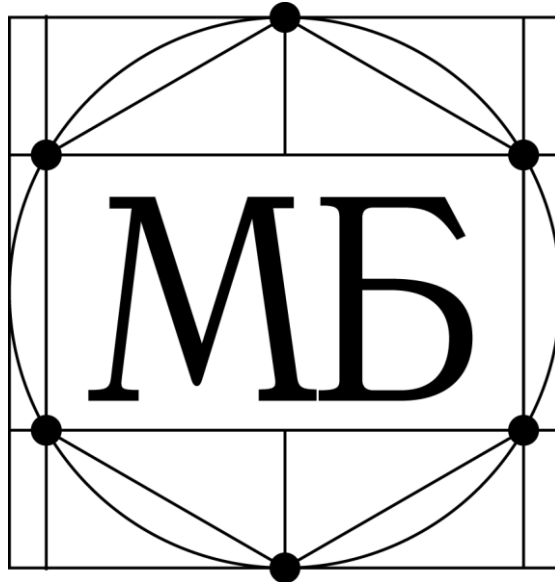

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури
Кафедра містобудування

***МІСТОБУДУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ
до 40-річчя кафедри МБ***

Тези доповідей
п'ятої науково-практичної конференції
25 квітня 2023 року
м. Київ

Київ 2023

УДК 711-712

М 65

Редакційна колегія: Н. М. Шебек, доктор архітектури, професор,
М. А. Ларіонова, старший викладач

Відповідальна за випуск: Н. М. Шебек, доктор архітектури,
професор

*Рекомендовано до видання на засіданні вченої ради архітектурного
факультету, протокол № 10 від 10 квітня 2023 року.*

В авторській редакції.

УДК 711-712 **Містобудування:** проблеми і перспективи розвитку: тези
М 65 доповідей п'ятої науково-практичної конференції (Київ,
25 квітня 2023 р.). – Київ: КНУБА, 2023. – 53 с.

Розглянуто такі аспекти: аналіз провідних тенденцій розвитку містобудування і ландшафтної архітектури; сучасні теорії і методики містобудівного проектування; результати дисертаційних досліджень і магістерських робіт. Призначено для дослідників проблем і перспектив розвитку архітектурно-містобудівної діяльності, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, студентів архітектурних факультетів, практикуючих архітекторів.

ЗМІСТ

Шебек Н. М.	Вступне слово	6
Палеха Ю.М.	Просторова модель розвитку повоєнної України	7
Тімохін В. О.	У витоків кафедри містобудування.....	8
Устінова І. І.	Урбіцид та з чого почати повоєнне відновлення .	9
Шебек Н. М.	Актуалізація завдань з фахової підготовки магістрів ОНП «Містобудування» у зв'язку з військовою агресією РФ	10
Василенко Л.Г.	Проблеми архітектури та містобудування сучасної України.....	11
Войко Н. Ю.	Тенденції розвитку китайських парків.....	12
Шпаковська В. Т.	Укриття в приватних будинках.....	13
Щурова В.А.	Приміські зелені зони як об'єкт передпроектного аналізу ландшафтного середовища міст.....	14
Гомон О.О.	Урбоєкосистема. Освоєння підземного простору на урбанізованих територіях.....	15
Гуменюк Г. В.	Проблема збереження дерев'яних храмів Потіївщини кінця XVIII – початку XX століть...	16
Носенко Г. А.	Етапи виконання відмивки фасаду пам'ятки архітектури на I курсі КНУБА	17
Ларіонова М. А.	Поняття «тренд» в навчальному процесі I курсу архітектурного факультету КНУБА.....	18
Михіденко М. О.	Баланс між рекреаційним та традиційним землекористуванням у сільській місцевості Італії.	19
Михіденко М. О.	Роль рекреації в архітектурно-планувальній системі сільських територій.....	20
Ларіонова М. А.	Особливості формування міст-супутників Бурлака Ю. М.	21
Лепешко А.А.	Актуальність сільських населених пунктів у територіально-планувальній структурі держави..	22
Мацьоха А. С.	Формування інклюзивного міського простору в буферних зонах об'єктів культурної спадщини засобами ландшафтної архітектури.....	23
Шкарапута М. В.	Індустріальні парки як метод ревіталізації промислових територій міст.....	24
Кучеренко І. М.	Проектування та реконструкція промислових	

	поселень для внутрішньо-переміщених осіб в західних регіонах України.....	25
Арт'юмкін Д. М.	Принципи та прийоми формування еко яхт-клубів.....	26
Ахмад Фирас	История и перспективы развития международного аэропорта в г. Бейруте.....	27
Басула В. В.	Значення бомбосховищ у сучасній Україні.....	28
Власенко Н. О.	Проблема ландшафтно-планувальної організації нових кладовищ.....	29
Вовк В. В.	Пропозиції з удосконалення та комплексного розвитку Калинівської об'єднаної територіальної громади Вінницької області.....	30
Григор Г.В.	Шляхи удосконалення архітектурного середовища Деміївської площі в м. Києві.....	31
Дерпа Р.В.	Пропозиції щодо інтеграції прибережних територій у міське середовище на прикладі формування парку культури та відпочинку "Парк Почайна" в м. Києві.....	32
Ель М.М.	Проблемы и перспективы реновации морского порта в г. Бейруте.....	33
Заїка Н. С.	Стратегії реорганізації району «Теличка» в м. Києві.....	34
Конюк А. С.	Ідеї щодо просторового розвитку сільських поселень постраждалих під час воєнних дій.....	35
Кузьменко В. І.	Пропозиції з реорганізації центральної історичної частини міста Умань Черкаської області	36
Кухарчук А. А.	Теорія використання в проєктуванні соціальних технологій.....	37
Майєр В.Р.	Передумови проєктування інноваційних поселень розумного споживання	38
Мехед О. Г.	Стратегічні напрямки просторового розвитку території навколо озера Синього в м. Києві.....	39
Мороз Я. В..	Перспективи просторового розвитку Заліщицької міської територіальної громади Тернопільської	

	області.....	40
Петренко А.О.	Пропозиції щодо проектування ветеринарного комплексу в м. Києві.....	41
Плющ Є. А.	Використання потенціалу багаторівневих пішохідних просторів в історичному міському середовищі.....	42
Просянніков М.О.	Особливості формоутворення архітектурного середовища музейного комплексу сучасних воєнних подій у м. Київ.....	43
Рашківська К. О.	Сучасні тенденції сталого розвитку територій територіальних громад	44
Романюк А. І.	Проблеми та методи ландшафтно-планувальної організації пішохідної зони в центрі міста Моршину.....	45
Чапленко У.Ю.	Пропозиції щодо архітектурно-середовищної організації олімпійського комплексу в с. Іванівка Миколаївській області.....	46
Чупринка П. О.	Пропозиції з архітектурно-планувальної організації кінно-спортивного комплексу в Київській області.....	47
Шевченко А.В.	Проблеми та методи реновації багатофункціональних парків.....	48
Шпакович Д. О.	Методи регулювання мікроклімату в зонах житлової забудови.....	49
Яковенко В.Т.	Принципи архітектурно-планувальної організації мікрорайонів нового будівництва в історичних містах.....	50

Вступне слово

Шановні колеги, маю честь привітати усіх, хто виявив бажання приєднатися до роботи п'ятої Науково-практичної конференції «Містобудування: проблеми і перспективи розвитку».

Цьогорічна наша зустріч присвячується сороковій річниці з дня заснування структурного підрозділу, який сьогодні називається кафедрою Містобудування Київського національного університету будівництва і архітектури. З 1 квітня 1983 року кафедра підготувала значну кількість науковців і проєктантів, які працюють як в Україні, так і за її межами. Свого часу кафедра стала тим живильним середовищем, з якого вийшли викладачі, що сформували кістяк двох науково-педагогічних колективів архітектурного факультету КНУБА – кафедр Дизайну архітектурного середовища і Ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури. Наша кафедра також сприяла розвитку містобудівної фахової освіти у багатьох вищих навчальних закладах України.

Це все стало можливим завдяки непересічним особистостям, які формували та очолювали професорсько-викладацький склад кафедри у різні десятиліття, а також усім тим, хто вірив їм і підтримував висловлювані ними ідеї. Буде чудово, якщо ми сьогодні з вдячністю згадаємо І. О. Фоміна, Ю. М. Білоконя, М. М. Кушніренко, а також усіх тих, згадки про кого зберігає пам'ять присутніх. Крім цього, ми традиційно обговоримо провідні тенденції розвитку містобудування і ландшафтної архітектури; розглянемо сучасні теорії і методики містобудівного проєктування; познайомимося з результатами дисертаційних досліджень і магістерських робіт. Поза нашою увагою, не може лишитися й тема війни та нових викликів, які вона кидає нашій професії. Звісно, не відмовимося ми і від розгляду питань, пов'язаних з удосконаленням життєвого середовища людини, адже впевненість у досяжності кращого майбутнього підтримує надію та помножує наші сили.

Сподіваюся, що кожен знайде на конференції щось важливе і цікаве для себе, та бажаю усім наснаги у науковій і проєктній творчості, плідної роботи і змістовного спілкування.

З повагою,

доктор архітектури, професор,

завідувач кафедри містобудування КНУБА

Н. М. Шебек

ПРОСТОРОВА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ПОВОЄННОЇ УКРАЇНИ

Вчинення військової агресії Російської Федерації проти України призвело до значних руйнувань господарського комплексу та інфраструктури нашої держави, призвело до наймасштабнішої з часів 2 Світової війни вимушеної міграції населення на Європейському просторі і порушило сталі зв'язки між окремими регіонами та населеними пунктами.

В цих умовах постає термінове завдання розробки просторової моделі розвитку як базової схеми для визначення пріоритетних зон урбаністичного та господарського розвитку України, формування «дорожньої карти» її повоєнної відбудови. Зазначена проблема на даний час активно починає обговорюватись як українськими так і зарубіжними фахівцями.

Стратегічне планування містобудівної діяльності не достатньо узгоджене із планувальним каркасом країни, транспортно-логістичними коридорами і зонами екологічних мереж на усіх ієрархічних просторово-планувальних рівнях: потрібний докорінний перегляд всього планувального каркасу для повоєнної України з дотриманням екологічних і євроінтеграційних імперативів.

Ключовою ланкою у розробці нової стратегії просторового розвитку України має стати розбудова міжнародних транспортних коридорів, а також центрів економічного зростання – своєрідних «оазисів розквіту». Через територію України передбачене проходження 8 міжнародних транспортних коридорів, включаючи 4 «Критські».

Співставлення зон впливу міжнародних транспортних коридорів на центри економічного зростання дозволить визначити зони пріоритетного урбаністичного та господарського розвитку. Важливим питанням при цьому стане функціональне зонування території України, визначення зон обмеженого і пріоритетного розвитку.

Нова просторова модель розселення України розглядається нами як базис для розробки нової Генеральної схеми планування території України,

що забезпечить її просторову інтеграцію у Європейський планувальний простір та сприятиме сталому розвитку нашої держави у повоєнний період.

УДК 711.11

Тімохін Віктор Олександрович,
доктор архітектури, професор,
завідувач кафедри дизайну архітектурного середовища,
Київський національний університет будівництва і архітектури
E-mail timokhin.vo@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-0559-4384

У ВИТОКІВ КАФЕДРИ МІСТОБУДУВАННЯ

Існує повір'я, що для людини святкування 40 років з дня народження є не дуже гарною ідеєю. Проте, для кафедри ця дата набуває важливого значення, оскільки у воєнний час слід оцінити величезну роботу її колективу та побачити горизонти і перспективи її подальшого розвитку. Мені пощастило працювати на кафедрі містобудування упродовж першого десятиліття з дня її заснування у 1983 р.

До цього часу існувало декілька спроб відкриття містобудівної кафедри на архітектурному факультеті. Остання стала успішною. На кафедру разом із новим завідувачем прийшли фахівці з практичним досвідом в галузі містобудування. Педагогічну основу кафедри склали викладачі архітектурного факультету з інших кафедр. Кафедра містобудування віддячила архітектурному факультету, сприяючи відкриттю кафедри промислових будівель і комплексів, яка пізніше перетворилася на кафедру дизайну архітектурного середовища.

Складний і звитяжний шлях, який з гідністю пройшла кафедра містобудування, її набутки в науково-методичній і навчальній роботі дозволяють їй з впевненістю дивитись у майбутнє, де на всіх нас очікує величезна робота з відновлення зруйнованих міст України.

УРБІЦИД ТА З ЧОГО ПОЧАТИ ПОВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ

Сьогодні Україна потерпає від особливої форми геноциду – урбіциду, насильства над містом та урбаністичним укладом буття, на кону якого тисячі доль і століття культур, що впадають у попіл. Але історія знає багато зразків, коли міста, що зазнали значних руйнувань, поверталися до життя на новому еволюційному циклі розвитку. Наразі зрозуміло чому з'являється багато фондів, громадських організацій й «Довідників з відбудови міст».

І тут постає питання: з чого починати повоєнне відновлення країни? З типових видів «подвір'їв, площ і вулиць»? З обґрунтування концепцій «прискорення стійкого економічного зростання», соціального та екологічно-безпечного розвитку чи опрацювання регіональних та місцевих стратегій відродження? І це важливе питання. Оскільки за лавиною інформації про: нищівне руйнування міст, селищ й інженерно-транспортної мережі; жахливе знищення природних і сільськогосподарських ландшафтів; білегеративне забруднення основних компонентів середовища; бажання світової спільноти сприяти скорішому відновленню України та воління українців загоїти рани війни, втрачається бачення того, що всі процеси буття людини й життєдіяльності суспільства завжди відбуваються на конкретній території і в єдиному багаторівневому екологічному просторі розгортання урбанізаційного процесу за фундаментальними законами сталого розвитку.

Стратегічне повоєнне відновлення України потребує розуміння того, як улаштована природа і які процеси роблять її придатною для життя? Які існують причинно-наслідкові зв'язки між екологічними ланками? В який спосіб Біосфера підтримує екологічний баланс в регіоні, країні та домі, великому домі людства – «Ойкосі» і як ми можемо екологічно грамотно діяти в ньому? Розробка стратегій відновлення має враховувати, що після 2014 року урбанізаційний процес в екологічному просторі України щодо законів сталого розвитку певною мірою «поводив себе прогнозовано».

Щодо обґрунтування планів дій, бажано «співпрацювати» з екологічними трендами та потенціалами демографічного розвитку областей України.

УДК 711.1

Шебек Надія Миколаївна,

*доктор архітектури, професор, завідувач кафедри містобудування,
Київський національний університет будівництва і архітектури
E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945*

АКТУАЛІЗАЦІЯ ЗАВДАНЬ З ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ОНП «МІСТОБУДУВАННЯ» У ЗВ'ЯЗКУ З ВІЙСЬКОВОЮ АГРЕСІЄЮ РФ

Жахливі наслідки повномасштабного збройного нападу РФ у 2022 році примусили нас сфокусувати свою увагу на проблемах відбудови зруйнованих поселень та допомоги мешканцям, які втратили домівки.

Зокрема, на запит Голові Ірпінської міської ради на кафедрі містобудування архітектурного факультету КНУБА були внесені оперативні зміни в програму підготовки магістрів. Студенти, що здобувають освіту за ОНП «Містобудування» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», у цьому навчальному році отримали завдання на розробку курсового проєкту на тему: «Концепція комплексної реконструкції району міста Ірпінь Київської області». В результаті зацікавленої співпраці студентів і викладачів кафедри було підготовано кілька альтернативних пропозицій щодо реконструкції та подальшого просторового розвитку міської території вздовж Гостомельського шосе.

З метою долучення уваги широкої громадськості до пошуку шляхів подолання проблеми загострення житлової кризи в наслідок знищення значної кількості житлових будівель кафедрою було ініційовано конкурс для студентів і аспірантів архітектурно-будівельних спеціальностей на тему: «Концепція відновлення зруйнованої садибної забудови за участю майбутніх мешканців». 39 учасників з КНУБА та Національного університету «Львівська Політехніка» розробили 26 проєктів за завданням конкурсу. Диплом I ступеня отримав студент гр. АРХ-616 КНУБА Р. Дерпа.

Внаслідок бойових дій в Україні було втрачено або пошкоджено багато пам'яток культурної спадщини, війна завдала значної шкоди довкіллю та продовжує знищувати інженерну та транспортну інфраструктуру країни, тому кафедра впровадила в дипломне проектування тематику, пов'язану з відновленням містобудівних та ландшафтних об'єктів, які опинилися в епіцентрі збройного протистояння.

Займаючи активну громадянську позицію, викладачі та магістранти кафедри містобудування КНУБА з гідністю приймають виклики сьогодення та готуються включитися в процес повоєнної відбудови нашої держави.

УДК.72-711

Василенко Людмила Григорівна,

кандидат архітектури, доцент кафедри містобудування

Київський національний університет будівництва та архітектури

E-mail vassylenko.lg@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-3122-0917

ПРОБЛЕМИ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Соціально-політичні, економічні та демографічні зміни, що відбуваються в Україні впливають на появу і розвиток різних проблем в архітектурі та містобудуванні. Завданням дисципліни «Проблеми архітектури та містобудування» є поглиблене ознайомлення студентів з основними проблемами, їх узагальнення, визначення можливих способів їх усунення, набуття здатності до застосування інноваційних підходів в дослідженні проблем. Під час вивчення дисципліни увага акцентується на проблемах:

- сучасної організації житлових структур міста,
- планувальної організації житлових і громадських територій;
- систематизації методів модернізації житлових та громадських будівель,
- модернізації та реконструкції унікальних будівель і споруд,
- відбудови постраждалих територій та реконструкції пошкоджених війною об'єктів,
- виявлення ролі ландшафту в об'ємно-просторовій організації міста,

- досягнення композиційної цілісності міського середовища (центрів міст, селищ, окремих районів, планування окремих частин міста),
- значення міського дизайну в реалізації естетичних проблем міст і селищ України,
- виявлення ролі впливу сучасних постмодерністських течій на формування стилю в архітектурі України.

В лекційному курсі розглянуті, сформульовані та узагальнені фактори та причини, які вплинули на виникнення зазначених проблем. Запропоновані варіанти їх вирішення, визначені можливі шляхи подолання існуючих проблем. Курс лекцій дозволяє розкривати особливості архітектури та містобудування як сфери діяльності, дотичної і до мистецтва, і до виробництва, що входять до системи суспільства і культури. Дослідження проблем дозволяє оглянути, проаналізувати минуле і сучасне в архітектурі, а також передбачити появу нових викликів, що є головним завданням і метою фахової підготовки сучасного архітектора, який проектує середовище для нинішнього і майбутніх поколінь.

УДК 712

Войко Наталія Юрївна,

*кандидат архітектури, доцент кафедри містобудування
Київський національний університет будівництва і архітектури
E-mail voiko.niu@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-7251-0999*

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КИТАЙСЬКИХ ПАРКІВ

Китайська цивілізація вплинула на розвиток людства. І значна роль в цьому відводиться китайському садово-парковому мистецтву, історія якого налічує понад 3000 років.

На початок XX століття з поступовим поширенням науки та демократичних ідей до Китаю дійшла західна теорія ландшафтної архітектури та було ухвалено рішення про відкриття громадських парків для населення. Почали викладати теорію розбивки та планування садів при будинку, ландшафтну архітектуру тощо. У цей час було збудовано кілька сотень громадських парків. В часи, коли спалахнула війна, ландшафтне будівництво в усьому Китаї здебільшого було припинено.

Після утворення КНР у 1949 р. різні міські парки стали впорядковуватись, відновлюватись, розширюватись. Також будувалося безліч нових парків. Вони ділилися на парки міського рівня та муніципального рівня, а також залежно від особливостей та значення класифікувалися на комплексні парки, спеціальні парки (наприклад, зоопарки, ботанічні сади тощо) та вуличні парки.

Наприкінці ХХ століття на основі вже наявного досвіду паркове будівництво вийшло новий рівень. Розвиток сучасних китайських громадських парків пройшов через процеси запозичення, пошуку та творчості. Намітилася нова особливість диверсифікації стилів. Повсюдно пришвидшилися темпи будівництва парків.

В результаті, китайське паркове будівництво поступово відмовилося від минулої практики, раціонального функціонального районування парку, на користь розвитку традиційних рис китайських садів та акценту на художньому змісті й формі парку, які забезпечують три поєднаних фактори: ландшафтна творчість, озеленення та садово-паркове будівництво.

Таким чином, сучасні китайські парки інтегрують у собі зміст сучасних рекреаційних реалій з формами традиційного садово-паркового мистецтва. Вони поєднують національні відмінності з різними інноваційними методами.

УДК 69:728:643.8:355.58

Шпаковська Віра Тимофіївна,

кандидат архітектури, доцент кафедри містобудування

Київський національний університет будівництва і архітектури

E-mail: shpakovska.vt@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-3523-8014

УКРИТТЯ В ПРИВАТНИХ БУДИНКАХ

При розробці на 2 курсі проекту приватного будинку виникло питання, безпосередньо пов'язане з нинішню ситуацією в країні - безпечність мешканців в умовах війни. В містах ці проблеми трохи більш вирішені, хоча вже всім відомо, що підвали багатоповерхівок не можуть бути надійним укриттям (немає другого виходу, безліч інженерних комунікацій, що несуть свої проблеми, тони верхніх поверхів).

В приватних будинках є більша можливість створити умови для забезпечення родини захистом від зовнішньої загрози.

Підвал невеликої будівлі є найбільш підходящим для укриття. При його проектуванні, чи пристосуванні існуючого, треба врахувати кілька важливих моментів: облаштувати другий вихід назовні (відокремлений від спуску в підвал зі сходів з будинку); мати в підвалі хоча б мінімальний запас медикаментів, води, їжі (консерви), теплі речі.

Можливо домовитись з сусідами про створення єдиного на декілька сімей єдиного укриття. І допомога, і підтримка,

Ще одна корисна порада. Якщо вхід в укриття через люк, то його треба робити з відкриттям вниз, а не назовні, бо зверху він може бути засипаний уламками будинку.

Боже спаси, щоб моїм студентам ці поради ніколи не знадобились.

В мирний час підвал може стати приємним і досить відвідуваним місцем. Для зберігання продуктів, для господарських потреб (пральня, сушильня тощо), для розваг (більярдна, тренажерна, сауна). Хай нам заздять!

УДК 712.25

Щурова Вікторія Анатоліївна,

*кандидат архітектури, доцент, доцент кафедри
дизайну архітектурного середовища,*

Київський національний університет будівництва і архітектури

E-mail Shchurova.va@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-8468-3280

ПРИМІСЬКІ ЗЕЛЕНІ ЗОНИ ЯК ОБ'ЄКТ ПЕРЕДПРОЄКТНОГО АНАЛІЗУ ЛАНДШАФТНОГО СЕРЕДОВИЩА МІСТ

Екосистема найкрупніших міст формується у залежності від стану оточуючого його природного середовища. Оздоровлення витоків водно-зеленого діаметру та прилеглих лісів впливатиме на стан чистоти повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтового покриву, рослинності у самому місті. Санітарно-оздоровча і ландшафтно-естетична цінність природного оточення міст формує своєрідний природний «дух місця», диктує шляхи формування неперервної диференційованої системи зелених насаджень, які беруть початок в приміських лісах і поринають вглиб міської забудови.

Для підвищення природоохоронної ефективності міських ландшафтів етапі передпроектного аналізу слід вміти передбачити їхні часові зміни, динаміку занепаду та розвитку, яку пропонується дослідити на прикладі історичного аналізу подібних за величиною та планувальною структурою міст. Запровадження правил обґрунтованого співвідношення територій забудови, відкритих громадських та ландшафтно-рекреаційних просторів, ландшафтного зонування і суворих норм ступеня освоєння приміських природних ресурсів – основа біопозитивного підходу для зміни екологічних характеристик міського середовища.

УДК 504.54

Гомон Ольга Олександрівна,

*кандидат архітектури, доцент кафедри Теорії архітектури
Київський національний університет будівництва і архітектури
E-mail: gomon.oo@knuba.edu.ua, ORCID ID 0000-0002-1949-5635*

УРБОЕКОСИСТЕМА. ОСВОЄННЯ ПІДЗЕМНОГО ПРОСТОРУ НА УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

Термін «Урбанізація» на початку визначався, як зростання міста (спосіб розселення, ускладнення міських функцій). Міста – це вища форма організації простору для людського суспільства. Екологічні соціальні переваги міських форм розселення безмірні. При цьому міста займають тільки 2% земної суші, використовуючи при цьому 75% світових ресурсів.

Останнім часом у великих і найбільших містах підземна урбаністика набуває все більшого поширення. З точки зору архітектурної екології це зумовлено тим, що підземні споруди є більш захищеними від впливу багатьох шкідливих факторів, які діють на людину в звичайних будинках: надзвичайні умови в країнах, шум, загазованість повітря. Підземні будівлі можливо розділити на чотири типи: будівлі у насипах, повністю підземні будівлі, будівлі у схилах, комбінування різних варіантів. В наш час існує понад 100 видів підземних споруд, що розміщуються на різних глибинах: від 4 до 4000 м.

Як показує досвід, підземна урбаністика набуває актуальності і, порівняно з наземними, підземні споруди мають такі екологічні переваги: можуть розміщуватися майже на всій території міста через мінімальний

вплив на ландшафт і навколишнє середовище; не порушують існуючу структуру міської забудови; зберігають енергоресурси в процесі їх експлуатації; характеризуються підвищеною вібростійкістю і акустичною ізоляцією.

УДК.719:72 -726.54

*Гуменюк Ганна Володимирівна,
доцент кафедри містобудування*

Київський національний університет будівництва та архітектури

E-mail Humeniuk.hv@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0005-9375-4251

ПРОБЛЕМА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДЕРЕВ'ЯНИХ ХРАМІВ ПОТІЇВЩИНИ КІНЦЯ XVIII – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТЬ

Всього за 120 км від столиці у мальовничих ландшафтах Полісся, привертають погляд стрункі небесно-блакитні православні храми, які, безумовно, по суті є пам'ятками історії та архітектури, але за статусом не є ними.

У працях О. Слєпцова, Р. Гнідеця, Ю. Івашко, Я. Тараса, П. Юрченко, П. Гречановської та інших науковців описані основні види дерев'яних храмів. Проте, храми Житомирщини XVIII – початку XX століть не увійшли у списки досліджених, інформації про значну частку з них немає, ні в реєстрах пам'яток місцевого значення, ні у вільному доступі в інтернеті.

До розгляду пропонуються чотири церкви кінця XVIII – початку XX століть, які розташовані на території Потіївської територіальної громади:

- Свято-Дмитрівська церква 1782 р. в с. Моделів;
- Храм кінця 1872 р. в с. Облітки;
- Церква Святого Вознесіння початку XX ст. в с. Нова Буда;
- Церква святої Пречистої Богородиці 1889 р. в с. Заньки.

Лише перший з названих храмів має статус пам'ятки архітектури місцевого значення, хоча три інші нічим не поступаються йому. На жаль, з кожним роком посилюється загроза втрати автентичності цих споруд: невмілі, не професійні та не контрольовані ремонти нищать як зовнішній вигляд, так і конструктивні елементи старовинних храмів. Тому я вважаю необхідним підготувати матеріали для подання розглянутих об'єктів на

присвоєння їм статусу пам'яток архітектури місцевого значення. У цьому процесі можуть взяти участь студенти, які під час проведення літніх практик можуть зайнятися вивченням представлених храмів, виконати їх обміри, намалювати та описати їх та створити креслення.

Буду вдячна за професійні поради шановних колег про те, якими методиками, державними чи громадськими програмами можна скористатися для покращення містобудівної, ландшафтної та охоронної ситуації в регіоні, що розглядається, щоб перейняти досвід надання об'єктам архітектури статусу пам'яток.

УДК 72.02

***Носенко Ганна Андріївна,**
доцент кафедри містобудування,
Київський національний університет будівництва і архітектури
E-mail: nosenko.ga@knuba.edu.ua*

ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ВІДМИВКИ ФАСАДУ ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ НА 1 КУРСІ КНУБА

Долаючи різноманітні труднощі, студенти 1 курсу набувають знань в навчальному 2022-2023 році за змішаною системою навчання, зокрема онлайн, що спрощує навчання для старанних, добре підготовлених студентів і дещо ускладнює для студентів з недостатньою довузівською підготовкою.

Метою та завданням 3 завдання 1 курсу є вивчення структури та пластики дерев'яних пам'яток України і засвоєння прийомів такого виду архітектурної графіки як відмивка. Завдання має 2 складові: виконання технічних вправ на відмивку та відмивка власне пам'ятки архітектури у фронтальному зображенні (фасаду) на А1 форматі. Відмивка фасаду складається з таких етапів: 1 етап - вивчення та графічне виявлення просторового положення всіх площин, які складають пам'ятку (найсвітліший з можливих тон, т.зв. «сльоза»); 2 етап - виконуються всі падаючі і власні тіні та розтяжки «сльозою» площин у світлі (1-ий, після "сльози" тон за попередньо виконаною тоною шкалою); 3 етап - додаються розтяжки (градієнти) у власних та падаючих тінях (2, після «сльози», тон). Важливо працювати одночасно по всій поверхні дошки, не

відмивати окремі елементи церкви або антуражу, так, що б після 1 шару фарби не було жодної білої плями на папері, крім найближчої до нас горизонтальної поверхні. Графічне зображення дерев (гілки) виконується після і поверх загальної відмивки планів антуражу.

Такий порядок виконання відмивки забезпечує швидке та точне виконання реалістичного зображення пам'ятки архітектури за допомогою тонової архітектурної графіки.

УДК 72.02

*Ларіонова Мар'яна Андріївна,
старший викладач кафедри містобудування
Київський національний університет будівництва і архітектури
E-mail: larionova.ma@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-8026-4959*

ПОНЯТТЯ «ТРЕНД» В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ 1-ГО КУРСУ АРХІТЕКТУРНОГО ФАКУЛЬТЕТУ КНУБА

Поняття «тренд» у перекладі з англійської – тенденція, що визначає загальний напрямок розвитку, зміни якого-небудь процесу або явища.

З початком активної фази війни попит суспільства на вивчення української історії значно зріс, це стало усвідомленим вибором українців та стосується, насамперед, явищ культури. Набув поширення термін «український культурний продукт» Сам термін визначений у Проекті Закону України від 01.04.2009 № 4298, який прийнято за основу проекту Закону України про національний культурний продукт від 15.06.2011. Цей термін використовують зараз у всіх сферах культури, для молоді - це частина життя, сучасна лексика, прогресивний напрямок архітектури.

Студентам 1-ого курсу навчання важливо починати професійну роботу з ознайомлення з пам'ятками монументальної народної архітектури України, вивчати архітектурну графіку на основі дерев'яних та кам'яних пам'яток.

Тим часом, спрощена програма навчання в школах, зниженням рівня довузівської підготовки актуалізує таке вивчення фаху що має починатися із зразків народної дерев'яної архітектури (млинів, церков, тощо).

В 4 завданнях 1 курсу студент вивчає інструменти та методи реалістичних зображень пам'яток та антуражу, архітектурні креслення на

прикладів вітчизняних об'єктів. На 1-ому курсі закладається професійна база та прищеплюється любов до архітектури, то чому ж ми починаємо з об'єктів, які є хоч і визначними але не українськими?

УДК 711.7

Михіденко Марта Олександрівна

аспірант, асистент кафедри містобудування,

Київський національний університет будівництва і архітектури

E-mail mykhidenko_mo@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-6478-8381

БАЛАНС МІЖ РЕКРЕАЦІЙНИМ ТА ТРАДИЦІЙНИМ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯМ У СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ ІТАЛІЇ

У ХХ ст. в європейських країнах спостерігається ріст постійних жителів (колишніх уроженців великих міст) у сільській місцевості, що не зацікавлені у веденні сільського господарства. Аби уникнути незворотної втрати традиційних сільських ландшафтів, багато європейських держав проводять політику, спрямовану на «вписування» рекреацій у фонове природокористування сільських територій. З цими процесами рекреація та туризм розглядаються не як альтернатива, а як підтримка традиційних способів освоєння ландшафту і допомагає зберегти ландшафти країни.

Наприклад в Італії розроблено програму сталого агротуризму, яка на половину покриває втрати підприємців і допомагає розвивати занедбану архітектурну спадщину країни. Внаслідок діяльності програми уряд усвідомив необхідність, а фермери – економічну вигоду розвитку таких рекреацій. В Італії існують: кінні ферми; оливкові ферми; мисливські господарства; навчальні ферми; ферми-пункти продажу; ферми дитячого відпочинку; ферми – готелі; ферми із кемпінгами та ін. Суспільство починає віддавати перевагу відпочинку у справжніх старих селах і на спеціально створених фермах відпочинку.

Таким чином, в Італії, рекреаційна діяльність у сільській місцевості не є основною, але доповнює та підтримує сільськогосподарський розвиток та існуючу систему розселення. Важливо, що реліктові рекреаційні комплекси – замки та садиби повсюдно входять у розвиток рекреації, набуваючи музейну і зберігаючи рекреаційно-сельбищну функцію.

УДК 711.437

Михіденко Марта Олександрівна

аспірант, асистент кафедри містобудування,

E-mail mykhidenko_mo@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-6478-8381

Ларіонова Мар'яна Андріївна,

старший викладач кафедри містобудування

E-mail: larionova.ma@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-8026-4959

Київський національний університет будівництва і архітектури

РОЛЬ РЕКРЕАЦІЇ В АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНІЙ СИСТЕМІ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

У багатьох країнах при сільському плануванні «rural planning» приділяють увагу рекреаційній зоні. Масштаби охоплення рекреаційних територій порівнюються із промисловими та сільськогосподарськими, а й нерідко перевершують їх. Саме рекреація виконує дедалі важливішу роль у розвитку сільських територій, особливо там де скорочуються землі сільськогосподарського призначення. Але збільшення площі рекреаційних комплексів призводить до загрози існування сільсько-культурних ландшафтів.

Якщо у радянські часи «*організація відпочинку робітників та їх сімей*» займала потужний ранг державної політики, то пострадянський стан земель змінився. Із деградацією системи державних рекреаційних установ, українські рекреаційні землі прийшли в запустіння: частина установ відпочинку була закрита, інші змінили своє цільове призначення і були віддані у приватну власність, інша частина зберегла свої функції і помалу трансформувалась. В даний час спостерігається будівництво котеджних селищ із розвинутою інфраструктурою. Дослідники Веденін Ю.О., Панчук С.І., та ін. виділили 3 функціональні типи рекреаційних комплексів сучасності: 1) організовані рекреаційні комплекси; 2) комплекси природо-охоронної функції; 3) комплекси сельбищно-рекреаційної функції.

Тож, заміські рекреації розвиваються, залежно захопленню суспільства різновидами відпочинку: яхтінг, серфінг, гірський спорт та ін. Уздовж автомагістралей створюється рекреаційна інфраструктура, що включає готелі, кафе, розважальні центри та ін.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МІСТ-СУПУТНИКІВ АТОМНИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

Національна програма розвитку атомної енергетики в Україні передбачає будівництво нових атомних електростанцій та модернізацію існуючих. Архітектура атомних електростанцій представляє комплекс будівель та споруд, які необхідні для безпечної експлуатації ядерних реакторів та виробництва електроенергії.

Міста-супутники навколо атомних електростанцій утворюються з метою забезпечення безпеки мешканців та працівників, які перебувають у непрякій близькості до електростанцій. Ці міста мають відповідну інфраструктуру, яка необхідна для забезпечення потреб енергоблоків атомних електростанцій та життєдіяльності її працівників.

Проектування міста-супутника зазвичай здійснюється з урахуванням потреб АЕС в кваліфікованих працівниках, їхньої житлової та соціальної інфраструктури. Такі міста можуть бути побудовані як недалеко від самої електростанції, так і на відстані кількох кілометрів. Архітектура міст-супутників зазвичай має сучасний стиль, з використанням новітніх технологій та енергоефективних рішень. Важливою складовою такої архітектури є також безпека та екологічність міста, що пов'язано з роботою АЕС та її можливою небезпекою.

В Україні міста-супутники, такі як: м. Енергодар, м. Южноукраїнськ, м. Нетішин — побудовані за радянських часів за спеціальними проектами.

Отже, міста-супутники є необхідним елементом інфраструктури атомних електростанцій. Вони можуть стати важливими центрами розвитку регіонів, де знаходяться атомні електростанції, сприяючи розвитку інфраструктури, підвищенню рівня життя та створенню нових робочих місць.

*Лепешко Анатолій Анатолійович,
аспірант кафедри містобудування,
E-mail anf20xx@gmail.com, ORCID 0000-0002-6018-3596
наук. керівник: канд. арх., проф. Сєдак О.І.,
E-mail newpragmatyk@gmail.com, ORCID 0000-0002-1686-2786
Київський національний університет будівництва і архітектури*

АКТУАЛЬНІСТЬ СІЛЬСЬКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ У ТЕРИТОРІАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНІЙ СТРУКТУРІ ДЕРЖАВИ

Постановка проблеми. З розвитком сучасної урбанізації постає питання, чи потрібні взагалі сільські поселення? Таке питання виникає з сучасної поведінки урбанізованих процесів, які зумовлюють, з кожним роком, зменшення кількості сіл і збільшення населення у містах.

Аналіз досліджень попередників. Можна зазначити одну з небагатьох робіт кандидати архітектури Олександри Іванівни Сільник, присвячену тенденціям розвитку та напрямкам реновації сільських поселень України в контексті містобудування.

Виклад основного матеріалу. Одним з вагомих факторів необхідності сільського поселення є розвантаження міст, які несуть значні економічні втрати через високий тиск на внутрішню інфраструктуру. Збалансування ефективності в містах можна вирішувати також шляхом збільшення попиту на трудові ресурси в сільських поселеннях.

Переваги: громадської доступності; безпеки; екологічності, в сільських поселеннях, можуть бути конкурентними, створюючи значний потенціал для реорганізацій функціонально-планувальної організації виробничих територій.

Висновки. Сільські поселення мають високу актуальність та перспективи розвитку виробничих територій з новими підходами до функціонального планування. Сільські поселення можуть слугувати майданчиком для знімати навантаження з міст.

ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО МІСЬКОГО ПРОСТОРУ В БУФЕРНИХ ЗОНАХ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЗАСОБАМИ ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ

Згідно стандартів і норм Європейського Союзу кожна людина має право на повноцінне життя та доступне користування соціальною інфраструктурою міст. Згідно ж плану заходів з реалізації Нацстратегії безбар'єрності на період до 2030 року та отримання статусу держави-кандидата в члени ЄС, Кабінет Міністрів України визначив за необхідність здійснення контролю сфери доступності. Як правило, об'єкти культурної спадщини знаходяться в історичному середовищі, а їх буферні зони є дотичними або формують громадські простори міст.

Рух суспільства в напрямку «людиноцентризму», післявоєнна відбудова України, адаптація міст до змін клімату та необхідність реновації пост-тоталітарного міського простору зумовлює пошук дієвих методів організації буферних зон у тому числі й засобами ландшафтної архітектури. За дослідженням І.В. Коротун, найбільш складною за специфікою охорони є II категорія буферних зон не прямого багатофункціонального використання, до якої входять історичні центри, історичні райони та інші території міст, що зайняті житловою або іншою забудовою. В таких зонах пріоритетною функцією є безпека і комфорт життєдіяльності людей, а захист пам'яткоохоронного об'єкта набуває другорядної функції. В Україні 4 з 8 об'єктів Всесвітньої спадщини мають саме такий тип буферної зони («Київ: Собор святої Софії та прилеглі монастирські споруди, Києво-Печерська Лавра, Церква Спаса на Берестові» (1990); «Ансамбль історичного центру м. Львів» (1998); «Резиденція митрополитів Буковини та Далмації» (2011); а також «Історичний центр і порт м. Одеса» (2023)).

Аналіз світового досвіду, щодо формування інклюзивного міського середовища, виявив, що основними прийомами реалізації цього підходу є створення мережі безбар'єрних пішохідних маршрутів у просторі

середмістя. В межах буферних зон, це може здійснюватися за рахунок: розмежування пішохідно-транспортного руху; зонування пішохідних зон комбінаціями різних видів озеленення, опорядження та типів мощення за фактурою та забарвленням; підбором кольорів мощення та обладнання відповідно до гами забудови буферної зони; влаштування безперешкодних шляхів руху пішоходів нівелюванням перепадів поверхні із врахуванням охоронних вимог конкретної ділянки.

УДК 711.163

Шкарапута Микита Володимирович,

аспірант кафедри ТІАСМ,

E-mail: Mykyta.shkaraputa@naoma.edu.ua, ORCID 0000-0003-4357-8235

наук. керівник: док. арх., доц. Олійник О. П.

E-mail: archiprestig@gmail.com, ORCID 0000-0002-6786-0633

Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури

ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК МЕТОД РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ТЕРИТОРІЙ МІСТ

З точки зору планування, головна відмінність між індустріальними парками та традиційною промисловою територією може полягати в плануванні вищої якості навколишнього середовища, хороших послугах і зручностях для компаній і працівників, додаткових екологічних і технологічних факторах, інфраструктури та інтегрованого управління ділянкою. Розділяють три основні типи ділянок ІП, з їхніми сильними та слабкими сторонами: незаймані землі (майданчики для нових територій), нині діючі індустріальні парки та забруднені землі.

Як зауважують Ламберт і Бунс у контексті Нідерландів, неефективне землекористування спричиняє серйозні логістичні проблеми, оскільки збільшує інтенсивність дорожнього руху. Крім того, привабливість ландшафту поступово погіршується, що також підриває клімат для інвестицій у довгостроковій перспективі. Оскільки багато нових індустріальних парків виникають десь між існуючими житловими районами, вони можуть діяти як каталізатори розростання міст. Ці аспекти ілюструють необхідність прийняття більш сталого підходу як до планування, так і до управління індустріальними парками.

Основні принципи містобудівної концепції ґрунтуються на тім, що житло, громадські простори, сервісна інфраструктура, робочі місця повинні розташовуватися в пішохідній доступності. Компактна багатофункціональна забудова дає змогу наповнювати район життєвою активністю незалежно від часу доби. Висока щільність і мала поверховість будівель дають можливість отримати більше корисної площі, ніж зведення багатоповерхівок. Це один з найефективніших способів використання міського простору. Необхідний достатній обсяг суспільного простору, який визначає якість життя в місті і формує співтовариство городян.

УДК 711.168:417

Кучеренко Іван Миколайович,

Архітектор, випускник кафедри містобудування,

Київський національний університет будівництва та архітектури

E-mail kucherenko.ivan.m@gmail.com

ПРОЄКТУВАННЯ ТА РЕКОНСТРУКЦІЯ ПРОМИСЛОВИХ ПОСЕЛЕНЬ ДЛЯ ВНУТРІШНЬО-ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В ЗАХІДНИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Промислові поселення є важливим засобом забезпечення житлом та робочими місцями внутрішньо переміщених осіб в західних регіонах України.

Підходи до проектування та реконструкції промислових поселень: реконструкція, відновлення, перепрофілювання, нове будівництво.

Пропозиція: будівництво малих, середніх та великих поселень за чисельністю населення, які будуть забезпечувати житлом від 200 до 1000 чоловік.

Інноваційні рішення в проектуванні та реконструкції промислових поселень: просторові, енергетичні, архітектурно-планувальні.

Створення новітніх типових рішень в проектуванні житла для внутрішньо-переміщених осіб.

Створення та запровадження архітектурно-культурного коду в образ кожного поселення.

Соціальний та економічний вплив проектування та реконструкції промислових поселень на економіку західних регіонів України. Ріст економіки за рахунок відновлення промисловості та мануфактур.

Залучення місцевих громад на етапах аналізу, формотворення та будівництва поселень.

Створення вигідних інвестиційних інструментів для залучення інвесторів зарубіжних та вітчизняних компаній в будівництві чи реконструкції промислових поселень.

УДК 725.87:72.012

Артьомкін Дмитро Михайлович,

магістрант кафедри інформаційних технологій в архітектурі,

E-mail: ArtikD@I.ua

наук. керівник: канд. арх., доц. Михайленко А. В.

E-mail: mykhailenko.av@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-7578-7616

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРИНЦИПИ ТА ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ЕКО ЯХТ-КЛУБІВ

Суспільство в цілому та кожна окрема особистість має потребу в спорті та відпочинку, які виконують важливі функції для життєдіяльності. Однак, спортивні та рекреаційні комплекси можуть призвести до шкоди навколишньому середовищу через будівництво та експлуатацію інфраструктури. Шкода може бути безпосередньою, пов'язаною з заняттями спортом, або викликаною іншими факторами.

Під час аналізу аналогів було з'ясовано, що комплекси яхт-клубів можуть мати позитивний вплив на екологію за умови дотримання певних архітектурних особливостей. Зокрема, можна виділити такі особливості, як збереження природного рельєфу, відділення портової зони від узбережжя, розміщення на унікальних територіях або використання пошкоджених територій для відновлення, використання природних матеріалів в конструкціях та меблях, енергоефективні технології та забезпечення дотримання правил екологічної безпеки.

На основі цих особливостей було розроблено принципи формування яхт-клубів, які враховують вплив на навколишнє середовище. До таких принципів входять: раціональне освоєння територій, транспортна

доступність, багатofункціональність, ресурсо- та енергоефективність та розвиток екологічної культури. Застосування цих принципів та відповідних методів може забезпечити сталий розвиток еко-яхт-клубів та збалансовану взаємодію з навколишнім середовищем.

УДК 711.168

Ахмад Фирас,

магістрант кафедри дизайну архітектурної середовища,

E-mail akhmad_f@knuba.edu.ua,

научн. рук.: док. арх., проф. Шебек Н. Н.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Киевский национальный университет строительства и архитектуры

ИСТОРИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНОГО АЭРОПОРТА В Г. БЕЙРУТЕ

Бейрутский международный аэропорт – это один из самых важных из действующих авиационных объектов на Ближнем Востоке. Он расположен в 9 км от центра столицы Ливана.

Международный аэропорт имени Рафика Харири был открыт в апреле 1954 года. Начиная с 1968 г. его постройки несколько раз претерпевали разрушения во время ливано-израильского противостояния. В 1977 г. состоялась первая реконструкция терминала. В начале 1980-х гг. аэропорт снова был сильно поврежден. В 1994 г. началась масштабная реконструкция, в ходе которой вместо старого здания аэровокзала были построены две секции нового терминала, две новые взлетно-посадочные полосы, некоторые здания были восстановлены, кроме того, на территории аэропорт появились другие объекты инфраструктуры. В 2005 г. для приема VIP-пассажиров и чартерных рейсов был построен Терминал авиации общего назначения (GAT). GAT находится в северо-западной части аэропорта и оснащен самым современным оборудованием. В 2006 г. аэропорт опять получил повреждения в ходе Второй ливанской войны.

Модернизировать аэропорт нужно каждые 10 лет, в связи с увеличением количества пассажиров и другими факторами. Планы перспективного развития включают строительство 12 ангаров и семи новых выходов на посадку, а также реконструкцию старой взлетно-

посадочной полосы и строительство новых рулежных дорожек. В настоящее время аэропорт обслуживает примерно 3,5 миллиона пассажиров в год. К 2035 году пассажиропоток может увеличиться до 16 миллионов пассажиров. Следовательно, потребуется его расширение. Дальнейшее исследование будет посвящено анализу факторов, которые необходимо учитывать в проекте новых терминалов международного аэропорта в г. Бейруте.

УДК 69:728:643.8:355.58

Басула В'ячеслав Вікторович,

студент третього курсу кафедри містобудування,

E-mail yvbasula@gmail.com,

наук. керівник: канд. арх., доц Шпаковська В. Т.,

E-mail: shpakovska.vt@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-3523-8014

Київський національний університет будівництва і архітектури

ЗНАЧЕННЯ БОМБОСХОВИЩ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

2022 рік нам доказав наскільки велике значення мають об'єкти цивільної оборони у разі виникнення небезпеки. А також показав наскільки поганий стан мають бомбосховища, які будувалися ще у СРСР.

В Україні головним нормативним документом в сфері будівництва бомбосховищ (точніше сховищ, протирадіаційних укриттів та споруд подвійного призначення з відповідними захисними властивостями) є Державні будівельні норми ДБН В.2.2.5-97 Будинки і споруди. ЗАХИСНІ СПОРУДИ. ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ. Ці ДБН В-2.2.5-97 станом на день написання цього допису, мають 4 зміни. Зміна №3 була наймасштабнішою, і відбулась після початку нападу Росії на Україну в 2014 році.

Не зважаючи на все, бомбосховища до початку повномасштабного вторгнення були майже покинуті через непотрібність у мирний час. Це відбулось через те, що захисні споруди цивільної оборони у мирний час ніяк не використовувались, як прописано в пункті 1.5 дбн В-2.2.5-97 згідно з третьою правкою 2018 року. Наразі навіть кількість захисних споруд цивільного захисту на кількість населення не вистачає, що підтверджувалося коли люди на початку війни замість “відносно комфортних бомбосховищ” ховалися у підвалах власних будинків, які не

мали призначення для хоч-якогось проживання людей, та не мали хоч-якогось захисту від радіації. Така погана ситуація вже зрозуміла всім, тому зараз і пишеться новий ДБН по захисним спорудам цивільного захисту 2023 року, але окрім досвіда будівництва бомбосховищ в радянські часи в нашої держави мало досвіду. Тому щоб перейманни досвід будування, а головне - використання бомбосховищ у мирний час - буде доречно звернутись до Ізраїлю, з їх великим досвідом.

Як підсумок - не зважаючи навіть на мирні часи - слід переймитися за безпеку, доглядати за спорудами цивільного захисту, та вивчати нові способи зберегти своє життя. Бо хто зна, коли вони можуть знадобитися.

УДК 718

Власенко Наталія Олегівна,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail vlasenko_no@knuba.edu.ua,

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОБЛЕМА ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НОВИХ КЛАДОВИЩ

На сьогоднішній день, в Україні часто піднімаються питання з приводу організації нових кладовищ, більш пристосованих до сучасних реалій. Кладовища, як містобудівний об'єкт, вивчали Я. О. Онуфрив, І. О. Білявський, В. В. Швець, які розглядали різні аспекти проблеми організації кладовищ: екологічність, місткість, сучасність та чинники їх утворення: історичні, соціальні, релігійні тощо. Однак, особливості ландшафтно-планувальної організації нових кладовищ потребують подальшого вивчення.

До переліку основних завдань з планування місць поховань належать раціональне розташування кладовища у міській тканині, збереження цілісності оточення та природних компонентів. Серед загальних прийомів ландшафтно-планувальної організації нових кладовищ можна виділити наступні: раціоналізацію пішохідних шляхів на території кладовища, передбачення достатньої кількості місць захоронення,

зрозуміле функціональне зонування території (за релігійними поглядами та за способом захоронення) та забезпечення кладовища достатньою кількістю озеленення. Також

Ознаки застосування цих прийомів можна простежити в зарубіжних прикладах організації кладовищ: Арлінгтонське кладовище у м. Вашингтон (США), Parque das Cerejeiras у м. Сан-Паулу (Бразилія), Міський цвинтар Пряшів – Сваби у м. Пряшів (Словаччина) і т.д.

Систематизація прийомів ландшафтно-планувальної організації нових кладовищ допоможе переосмислити проблему увічнення пам'яті про померлих та створювати більш екологічні, місткі та інноваційні кладовища, а також поліпшувати стан існуючих кладовищ під час їх реновації.

УДК 711.4

Вовк Валентина Віталіївна,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail yovk.vv@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Наук. керівник: доц. канд. наук Зінов'єва О.С.,

E-mail zinovieva.os.@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-5453-2924

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОПОЗИЦІЇ З УДОСКОНАЛЕННЯ ТА КОМПЛЕКСНОГО РОЗВИТКУ КАЛІНІВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Проблема занепаду територій сільських населених пунктів залишається актуальною не одне десятиліття та щороку лише посилює свою дію.

Калинівська об'єднана територіальна громада розташовується у Хмільницькому районі, Вінницької області та налічує в собі 49 населених пунктів, з яких 48 – це села та один – місто Калинівка, що є центром громади. Територія налічує в собі велику кількість незаконних сміттєзвалищ, відсутність робочих місць і зруйновані рекреаційні зони.

Для удосконалення та розвитку даної громади пропонується застосувати такі заходи. Проблему з незаконними сміттєзвалищами можливо вирішити завдяки побудові сміттєпереробного заводу та

розташуванні точкових сміттєпереробних станцій і контейнерів. Нові робочі місця організувати при відновленні підприємств та використанні великих промислових об'єктів як важелів для залучення нових інвестицій. Досягнути меншого тяжіння до обласного центру можна завдяки розташуванню магазинів продовольчих, господарських товарів та культурно-освітніх об'єктів в старостинських округах. На території громади налічується велика кількість озелених територій та частина історичних пам'яток, що дозволить залучити туристів та підтримувати економіку регіону.

При застосуванні даних пунктів можна зрушити з місця в позитивний напрямок не лише дану громаду, але й показати іншим, яка стратегія буде вдалою в використанні, а які пункти варто пропрацювати до більш досконалого стану.

УДК 711.168

Григор Гліб Віталійович,

магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,

E-mail hryhor_hv@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0003-4763-6041

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЕМІЇВСЬКОЇ ПЛОЩІ В М. КИЄВІ

Деміївська площа наразі має наступні проблеми: заплутані підземні пішохідні шляхи; відсутність багатофункціонального центру (з музеями, галереями, коворкінгами, офісами тощо), до якого б тяжіли місцеві жителі, та, зокрема, молодь; забруднення р. Либідь та занедбане її становище; хаотична, недбала, неестетична забудова МАФами та промисловими об'єктами; нестача паркомісць; відсутність екологічно чистого середовища та зелених зон; неестетичний вигляд ділянки, результатом чого є непривабливість для туристів, що напряму впливає на економіку та завдає мільйонних збитків місту та країні.

Розв'язанню цих проблем могло б посприяти будівництво на Деміївській площі багатофункціонального комплексу, адже це дозволило б:

- об'єднати існуючі підземні пішохідні комунікації з комунікаціями майбутнього багатофункціонального комплексу, Деміївським автовокзалом, станціями метро, зупинками маршрутного таксі тощо, і, можливо, зробити підземний торговий центр;
- розчистити та вивести з колектору р. Либіді;
- демонтувати хаотичну забудову, як от МАФи, торгові лавки, базари, СТО, а деякі підприємства об'єднати з багатофункціональним центром;
- передбачити необхідну кількість стоянок для автотранспорту в підземній частині багатофункціонального центру.

У випадку реконструкції цього пішохідно-транспортного вузла, що наразі ускладнює життя та псує здоров'я місцевих мешканців, зневажає власний економічний та екологічний потенціал, місто отримає нове знакове архітектурне середовище, нову точку тяжіння для жителів та туристів, що позитивно позначиться на економічній, кліматичній та естетичній ситуації.

УДК 712

Дерна Роман Вікторович,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail: derpa_rv@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-7386-6591

наук. керівник: док. арх., проф. Устінова І. І.,

E-mail ustinova.ii@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-1728-0200

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ІНТЕГРАЦІЇ ПРИБЕРЕЖНИХ ТЕРИТОРІЙ У МІСЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ НА ПРИКЛАДІ ФОРМУВАННЯ ПАРКУ КУЛЬТУРИ ТА ВІДПОЧИНКУ "ПАРК ПОЧАЙНА" В М. КИЄВІ

Аналізуючи досвід використання прибережних територій в містах світу, можна констатувати, що вони мають великий потенціал. Інтеграцію прибережних ландшафтів у міське середовище можна вважати одним з визначальних принципів сталого розвитку міст. В Україні інтеграція цих територій шляхом влаштування рекреаційно-дозвіллевих зон поки ще не достатньо розвинена. Наразі більшість прибережних територій в містах мають занедбаний стан, через їх «відірваність» від міського середовища. Однією з таких територій, що потребує інтеграції, є парк культури та

відпочинку "Парк Почайна" в Оболонському районі м. Києва. В свій час, створення цього парку позиціонувалось засобом збереження пам'яті щодо культурно-історичної спадщини місця.

Для інтеграції прибережних ландшафтів у міське середовище дослідженням пропонується ґрунтувати проектні пропозиції на принципах: екологічної стійкості, соціальної адаптації та комунікаційно-транзитної узгодженості. Пропонована концепція інтеграції прибережних територій «Парку Почайна» має переважно екологічну спрямованість – збереження та відновлення природного стану довкілля.

Пропозиція з формування в просторі цього парку культури та відпочинку екологічно орієнтованого культурно-просвітницького напрямку, розкрита тематичним парком Червонокнижних рослин України. За концепцією, цей парк розташовується над водою на просторових конструкціях природньої форми, що нагадують гриби. Дане рішення дає можливість створення додаткових озелених рекреаційно-дозвіллевих територій в місті, які надалі можуть стати центрами тяжіння відвідувачів.

УДК 711.168

Ель Малла Мохамад,

магістрант кафедри дизайну архітектурної середовища,

E-mail el_tam@knuba.edu.ua,

научн. рук.: док. арх., проф. Шебек Н. Н.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Киевский национальный университет строительства и архитектуры

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РЕНОВАЦИИ МОРСКОГО ПОРТА В Г. БЕЙРУТЕ

В августе 2020 года Порту в г. Бейрута прогремело два взрыва. Они вызвали разрушение большинства портовых сооружений и значительного количества архитектурно-градостроительных объектов на территории столицы Ливана. Отдаленными следствиями трагедии стали крупномасштабные социально-экономические потери страны, связанные с вынужденным прекращением работы порта. Страна потеряла значительные запасы зерна и утратила возможность осуществлять более 60% морских грузоперевозок. Многие ливанцы лишились жилья и рабочих

мест и были вынуждены переехать. Также значительный ущерб был нанесен экологии северного средиземноморья – оборудование и техника на территории порта загрязнены, а сточные воды сбрасываются прямо в море.

Решения очерченных проблем напрямую связано с необходимостью комплексной реконструкции территории, пострадавшей в результате техногенной катастрофы. К числу задач, требующих первоочередного решения, могут быть отнесены вывоз мусора, поврежденных конструкций и затонувших судов. Потом должны быть проведены дноуглубительные работы в акватории. После этого можно заняться реконструкцией зданий и сооружений на приморских территориях.

Так как территория порта большая, есть много предложений, которые необходимо реализовать для восстановления нормальной жизни, среди них: строительство контейнерных терминалов и причалов для пассажирских и грузовых судов, технополиса, многофункциональных комплексов и интегрированных общественных пространств, обустройство обширных зеленых зон вдоль порта, в том числе, мемориального парка. Создание нового терминала для морских путешественников является важным способом для трудоустройства жителей региона и привлечения туристов.

УДК 711.168

Зайка Наталія Сергіївна,

магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,

E-mail vlasenko_no@knuba.edu.ua,

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

СТРАТЕГІЇ РЕОРГАНІЗАЦІЇ РАЙОНУ «ТЕЛИЧКА» В М. КИЄВІ

Промислова територія є занедбаною та не підлягаючою відновленню. В районі Нижньої Телички пропонується створити повноцінний житловий район, формування якого допоможе реалізовувати наступні стратегії:

1. Стратегічний напрямок: «Відновлення природних ресурсів та екологізація середовища» передбачає:

- заходи щодо очищення р. Дніпро та набережних: застосування земснаряду для прибирання сміття на дні річки; влаштування плавучих механічних фільтрів для збору плавучого сміття; встановлення біофільтрів для відновлення води та рослинності над та під водою за допомогою плавучих колоній рослин;
- запровадження системи моніторингу та контролю забруднення та деградації екосистем;
- запровадження нових екологічних стандартів енергозабезпечення;
- перехід на поновлювані джерела енергії;
- модернізація ТЕЦ-5.

2. Стратегічний напрямок: «Використання природних ресурсів» передбачає:

- активацію набережних та гавані;
- використання природних ресурсів для створення рекреаційних зон;
- благоустрій рекреаційної зони на березі Дніпра;
- створення бігового та веломаршруту, облаштованого інформаційними вказівниками та мапами та маршрутів сплаву на байдарках, прокат велосипедів та човнів.

Новий житловий район на території колишньої промзони – це чудова можливість підвищити якість життя та покращити екологічну ситуацію в місті.

УДК 711.168 +711.436/437

Конюк Аліна Сергіївна,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail koniuk_as@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0004-7068-541X

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

ІДЕЇ ЩОДО ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ ПОСТТРАЖДАЛИХ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ

Сьогодні недостатньо уваги приділяється розвитку селищних територіальних громад. Проблеми реорганізації сільських територій вивчали В. О. Яценко, І. О. Данчак, Н. М. Шебек та інші науковці.

Зокрема, у своїх дослідженнях вони висвітлювали напрямки вдосконалення населених пунктів. Однак, автори не розглядали проблеми відновлення сільських поселень, що постраждали під час воєнних дій.

У світовій проєктній практиці можна виділити декілька ідей щодо ефективного розвитку сіл і селищ, а саме:

- підтримання самоорганізації сільських територіальних громад та сільського бізнесу,
- здатність залучити людські, матеріальні та фінансові ресурси задля розвитку громади;
- модернізація дорожньо-транспортної мережі, створення логістичних систем та інфраструктури.

Особливості реалізації цих ідей можна простежити на прикладі проєкту «Jackfruit Village» у В'єтнамі, де архітектори максимізували симбіоз штучного середовища з місцевою природою та забезпечили розвиток території за рахунок оновлення інфраструктури. Іншим вдалим прикладом можна вважати проєкт реконструкції села Jintai (Китай).

На підставі результатів досліджень можна зробити висновок, що швидке відновлення сільських поселень постраждалих під час воєнних дій цілком досягне за умови залучення кваліфікованих робітників та використання ефективних механізмів фінансування.

УДК 711.523

Кузьменко Вікторія Іванівна,

магістрант кафедри містобудування

E-mail kuzmenko.vi@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-2507-2807

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОПОЗИЦІЇ З РЕОРГАНІЗАЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ІСТОРИЧНОЇ ЧАСТИНИ МІСТА УМАНЬ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Сьогодні проблема реорганізації центральної частини історичних міст є досить актуальною. Сучасне містобудування орієнтується на формування архітектурного середовища наповненого змістом та комфортного для перебування. Проте, на жаль, якість середмість у малих

історичних містах України є досить низькою. Тому дана проблема є вкрай актуальною.

Досліджувана ділянка розташована у центральній частині міста Умань Черкаської області. Умань має значну історичну цінність, проте стан середмістя, де зосереджено найбільше пам'яток історії та архітектури, є доволі нелегким: історичні будівлі занедбані, у місті переважає хаотична забудова, є проблема із несанкціонованим паркуванням. Для покращення ситуації необхідно реорганізувати історичну частину міста та наситити її необхідними функціями привабливими для мешканців і гостей міста.

В процесі реновації центральної історичної частини Умані пропонується реставрувати історичну забудову міста, наситити її необхідними функціями; модернізувати будинку, які не мають історичної цінності; створити нові громадські установи та заклади; розвинути пішохідні зв'язки між об'єктами обслуговування; реконструювати та відкрити для відвідувачів підземні ходи міста.

Реалізація запропонованого покращить стан міського середовища, підвищить рівень його безпеки та комфорту. Окрім цього, розвинутий історичний осередок пожвавить потік туристів до міста, що позитивно вплине на економічний та соціальний розвиток Умані.

УДК 72.009

Кухарчук Анастасія Анатоліївна,

магістрант кафедри теорії архітектури,

E-mail marsnastia@gmail.com, ORCID 0009-0006-9559-6661

наук. керівник: канд. арх., доц. Хараборська Ю.О.

E-mail kharaborska.iua@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-0308-1753

Київський національний університет будівництва та архітектури

ТЕОРІЯ ВИКОРИСТАННЯ В ПРОЄКТУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Теорія використання соціальних технологій є відносно новою концепцією, яка фокусується на створенні просторів, адаптованих до потреб користувачів. Ця теорія визнає, що люди знаходяться в центрі всього і що їхні потреби, уподобання та поведінка повинні бути прийняті до уваги при створенні простору. Перший принцип — це співпраця, між

проектувальниками та замовниками для створення простору, адаптованого до потреб і вподобань замовників. Другий принцип — орієнтований на користувача, який ставить потреби та вподобання замовників у центр процесу проектування Існує кілька прикладі: *Платформи спільної творчості, Соціальні медіа, Віртуальна реальність, Семінари з дизайн-мислення.*

У підсумку-теорія використання соціальних технологій у процесі проектування є перспективним підходом до створення просторів, адаптованих до потреб і вподобань замовників. Залучаючи їх до процесу проектування та використовуючи соціальні технології для сприяння співпраці та зворотного зв'язку, можна створювати більш зручні, інноваційні та екологічні простори.

УДК 711.417

Майєр Валерій Романович,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail maiier_vr@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0003-8260-8078

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПЕРЕДУМОВИ ПРОЄКТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПОСЕЛЕНЬ РОЗУМНОГО СПОЖИВАННЯ

Нераціональне використання природних ресурсів властиве суспільству будь-якого рівня розвитку. З ростом обсягів виробництва і населення Землі наслідки стають все більш помітними. Альтернативою є розумне споживання. Це поняття з'явилося в економіці для означення економного використання природних ресурсів для задоволення лише необхідних потреб. Дослідження принципів функціонування, структури та вимог до інноваційних поселень розумного споживання вимагатиме аналізу кожного з аспектів його життєдіяльності і формування з урахуванням новітніх “розумних” та екологічних технологій. Вони мають ґрунтуватися на наукових працях Т. Р. Хінальською, І. Г. Породко, В. Д. Бондаренко та Т. В. Бондаренко, де підіймалися питання екологічності міст; Г. В. Шпакової та К. Оверстріт, присвяченим переробці

відходів. Для вивчення когенераційних технологій в енергетиці варто звернутись до праць В. А. Маляренко, О. Л. Шубенко, С. Ю. Андрєєва, М. Ю. Бабак, О. В. Сенецького.

Характерними рисами поселення інноваційного типу є: переробка ТПВ міста та околиць в сировину для повторного використання, мінімізація продовольчих ресурсів, організація вискоєфективної транспортної мережі, проектування системи озелених територій, широке використання енергоефективних технологій. Окремі з них вже перевірені практикою. Так, Барселонський суперблок вирішив проблему транспорту і озеленення. А переробку сміття впроваджено в Швеції, яка переробляє 99% відсотків відходів і заробляє на переробці ТПВ прилеглих країн.

Поселення розумного споживання можуть стати не тільки екологічними, але й економічно вигідними, що матиме позитивний соціально-економічний вплив на регіон розміщення. Окрім цього, такі поселення можуть стати інструментом трансформації суспільної свідомості на шляху до бережливого ставлення до ресурсів планети.

УДК 719:712.2

Мехед Олена Геннадіївна,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail mekhed_oh@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0006-2924-5732

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ НАВКОЛО ОЗЕРА СИНЬОГО В М. КИЄВІ

Наразі озеро Синє в м. Києві переживає не найкращі часи, адже через значну антропогенну діяльність, глибина водойми суттєво знизилась. Територія навколо озера також є в дещо занедбаному стані. Отже, ця ділянка потребує реорганізації, а озеро – збереження. До розгляду пропонуються два альтернативні стратегічні напрямки розвитку цієї території: «Реновація природних ресурсів та новітні технології» і «Туристична спрямованість». Перший стратегічний напрямок полягає у формуванні системи водно-болотяних угідь з вертикальним підземним

потоком для очищення води з повторним її використанням. Також, пропонується створити дренажну систему для збору та відведення в озеро достатньої кількості води, призначити протизсувні заходи, упорядкувати рослинність навколо озера, щоб вона виглядала максимально природньо та відповідала концепції парків водно-болотяних угідь, виконати днопоглиблення о. Синього, а також здійснити засипку ярів. Інший стратегічний напрямок полягає в привабленні рекреантів на територію. Для цього потрібно провести наступні заходи: облаштувати пляжну і спортивну зони (в тому числі зону пляжного спорту), зону для тихого відпочинку, зону для риболовлі, зону відпочинку з орендою альтанок, зону для дресирування собак, виокремити зону для пікніків та шашликів, створити окрему зону для відпочинку молоді, а також, розширити мережу закладів громадського харчування. Ці заходи були обрані за результатами проведеного опитування місцевих жителів. Інтегрована модель просторового розвитку території, яка має бути розвинута в дипломному проекті, поєднує в собі основні пропозиції двох описаних вище стратегій. Вона орієнтується на відновлення о. Синього і створення на прилеглій до нього території місць відпочинку, які б не порушували природний баланс приозерного ландшафту.

УДК 711.27

Мороз Ярослава Вадимівна,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail moroz_yv@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-5867-4399

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПЕРСПЕКТИВИ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ЗАЛІЩИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Заліщицька міська територіальна громада в перспективі може стати туристичним центром та відігравати одне з ключових місць у розвитку виробництва в Чортківському районі. Проте, для досягнення цієї мети, необхідно здійснити ряд заходів.

Для розвитку туристичної сфери варто створити бази відпочинку в селах Касперівці, Городок, Зозулинці та Колодрібка; прокласти туристичний маршрут – сплав Дністром з м. Заліщиків та с. Касперівці до бази відпочинку в с. Колодрібка; розмістити в Заліщиках невеликий торгівельно-розважальний центр біля р. Дністер.

На території Заліщицької громади є підстави для розвитку сільськогосподарського виробництва, зокрема, пропонується розмістити елеватори та зернохосовища в с. Дунів та додаткові елеватори в с. Дзвиняч.

На сполученні доріг М19 і Т-2015 доречно розташувати сміттєсортувальну лінію, оскільки всі місцеві звалища вичерпали свої можливості, а на необхідності вирішення цієї проблеми наголошено у Стратегії розвитку Заліщицької територіальної громади.

Покращити якість життя в м. Заліщиках можна завдяки перенесенню ТОВ «Заліщицьке хлібоприймальне підприємство» в с. Торське вздовж траси М19. Таке рішення сприятиме зменшенню інтенсивності руху вантажного транспорту містом. На сучасній ділянці ТОВ «Заліщицьке хлібоприймальне підприємство» є сенс розмістити хлібобулочне виробництво, завдяки чому в місті з'являться нові робочі місця.

Окреслені кроки скеровані на покращання умов життя як мешканців громади, так і її гостей. Перераховані заходи підвищать туристичну і культурну привабливість Заліщицької міської територіальної громади та наблизять її до реалізації деяких цілей сталого розвитку.

УДК 725.59

Петренко Анна Олександрівна,

магістрант кафедри Дизайну архітектурного середовища,

E-mail petrenko_ao@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-7222-5899

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПРОЄКТУВАННЯ ВЕТЕРИНАРНОГО КОМПЛЕКСУ В М. КИЄВІ

На сьогодні в Україні щодня зростає кількість безпритульних тварин, позбавлених захисту та догляду. Сприяти вирішенню цієї проблеми могло

б створення ветеринарних комплексів – об'єднань споруд, що забезпечать комфортне та безпечне середовище існування тварин. Один з таких комплексів пропонується розробити для Києва. Ділянка проєктування розташована на лівому березі Дніпра у Дніпровському районі, поряд із с. Рибне. Поряд з ділянкою проєктування розташовані об'єкти природно-заповідного фонду: державний ботанічний заказник місцевого значення «Рибне» та ландшафтний заказник місцевого значення «Пляхова», а також об'єкти водного фонду: мала річка Дарниця, Пляховий канал та озеро Рибне.

Ветеринарний комплекс має вирішувати проблеми обстеження і діагностики тварин з подальшим лікуванням у спеціалізованих підрозділах, створювати необхідні умови для утримання безпритульних тварин та проведення їх реабілітації, вміщувати навчальні класи для корекції поведінки і спеціалізованої допомоги, а також забезпечувати місця для проведення ветеринарної практики та сучасних наукових досліджень у сфері ветеринарної медицини. Він включатиме три частини. Ветеринарна клініка розміститься біля вул. Берегової, щоб відвідувачам з тваринами було зручно діставатись до медичної частини, розрахованої на відвідувачів з міста. Притулок для тварин влаштується біля лісу і озера, щоб забезпечити тваринам спокійне проживання та реабілітацію. Школа для тварин розташується між цими блоками та поєднає їх. На території буде парк.

Створення ветеринарного комплексу на даній території підтримає тварин Києва, не порушуючи екосистему Дніпровського району, та приверне увагу до села Рибне, що одночасно покращить життя людей та їх улюбленців.

УДК 711.168 +712.25

Плющ Єгор Андрійович,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail plushch_ya@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0005-0735-9600

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ БАГАТОРІВНЕВИХ ПІШОХІДНИХ ПРОСТОРІВ В ІСТОРИЧНОМУ МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Головною задачею містобудівників на сьогодні є забезпечення комфортного перебування та пересування людей у міському середовищі. Проблеми архітектурно-планувальної організації пішохідних просторів вивчали Г. О. Осиченко, Н. С. Соснова, О.П. Олійник. Проте, автори цих робіт детально не досліджували проблему планувальної організації пішохідних просторів в історичному оточенні.

До прийомів, що широко застосовуються у планувальній організації пішохідних зон в історичних містах можна віднести:

- вертикальне диференціювання функціональних зон – різні рівні вулиць або ділянок можуть бути призначені для різних функцій;
- включення архітектурних і ландшафтних елементів, що відображають місцеву культуру, історію та традиції;
- організація безпечних перехресть – забезпечення перетинів маршрутів руху пішоходів і транспорту в різних рівнях.

Застосування цих та інших прийомів можна побачити в проекті реорганізації проспекту Свободи у Львові, що був розроблений ЛКП «Інститут просторового розвитку», на прикладі парку «High Line Park» у Нью-Йорку, влаштованому за проектом американської міждисциплінарної студії дизайну «Diller Scofidio + Renfro», та канатної дороги в Барселоні.

Влаштування багаторівневих пішохідних зон в історичному оточенні допомагає правильно розподілити всі потоки людей за для їхньої ж безпеки, і показати, що саме фактор людини є найважливішим у сучасному містобудуванні.

УДК 725.91 + 725.945

Присянников Микита Олександрович,

магістрант кафедри Дизайну архітектурного середовища,

E-mail prosiannykov_mo@knuba.edu.ua,

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМОУТВОРЕННЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА МУЗЕЙНОГО КОМПЛЕКСУ СУЧАСНИХ ВОЄННИХ ПОДІЙ У М. КИЇВ

Українці проявили неабияку мужність і героїзм у боротьбі за загальнолюдські цінності. Їх завзяте протистояння російській навалі має бути збережене в колективній пам'яті мешканців міст, які вони відважно боронили. Одним із засобів увічнення подвигу наших сучасників може стати музейний комплекс присвячений воєнним подіям, які почалися з повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Проєкт цього комплексу буде розроблено в процесі виконання магістерської роботи. Комплекс вирішено розмістити в Дарницькому адміністративному районі міста Києва, поряд зі станціями метро Бориспільська та Червоний хутір. Біля обраної ділянки розташовано великий ліс та парк Партизанської слави, а також складські об'єкти, законність будівництва яких не встановлена.

Формоутворення музейного комплексу буде наслідувати організацію музеїв сучасного мистецтва. Це дозволить актуалізувати виставкові простори та задіяти потенціал синтезу мистецтв. На відміну від традиційної форми подачі експонатів, де в музейних приміщеннях розвішують прапори і картини в рамах, пропонується показ експонатів у доповненій реальності, що дасть можливість візуально відправити відвідувачів у певні міста та занурити їх у певні події. На ділянці проєктування пропонується створити унікальний простір з різнорівневими комунікаціями між будівлями та влаштувати озеленені рекреаційні зони з виразним освітленням. Також поруч з музейним комплексом потрібно передбачити організацію зупинок громадського транспорту, прокласти зручні шляхи переміщення людей, виділити територію для місць збору і сортування відходів.

Музейний комплекс з унікальною організацією функціональних зон, поміж іншого, дозволить урізноманітнити архітектурне середовище Дарницького району, де наразі переважає житлова та виробнича забудова, а також сприятиме корисному проведенню дозвілля тутешніх мешканців.

УДК 711.168 +711.435/.436

Рашківська Катерина Олександрівна,
магістрант кафедри містобудування,

E-mail rashkivska_ko@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-5261-0551

наук. керівник: док., арх., проф. Шебек Н.М.

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Україна – країна з великим потенціалом для розвитку. Однак, як і в будь-якій країні, українські територіальні громади стикаються зі складними викликами, які перешкоджають їх сталому розвитку. Проблеми розвитку територіальних громад, включаючи міські середовища вивчали М. М. Габрель, Ю. В. Огоньок, В. О. Яценко. Науковці підкреслювали важливість питання сталого розвитку міст та громад. Однак, у їх працях не висвітлюються особливості та способи сталого розвитку територій конкретних територіальних громад з їх адміністративними центрами.

На сьогоднішній день можна виділити наступні тенденції сталого розвитку територій територіальних громад: планування міських просторів з увагою на ефективне використання землі, створення територій для промислового розвитку, збереження важливих природних елементів, орієнтація на забезпечення доступності для всіх жителів, розвиток інфраструктури для пішоходів та велосипедистів, а також розвиток мережі громадського транспорту, що забезпечує швидку доступність на території громади. Свідчення їх застосування простежується у велоконцепції Копенгагена, Данія, (2011-2025 рр.), в проекті «Зелена мережа» Гамбурга, Німеччина, в програмі забезпечення життєздатності населених пунктів «Villages with life», Іспанія.

Загалом, сталий розвиток територій територіальних громад вимагає комплексного підходу та взаємодії різних галузей та структур – від місцевої влади та громадських організацій до бізнесу та науковців. Тільки спільними зусиллями в Україні можна досягти мети – сталого розвитку територій територіальних громад.

УДК: 712

Романюк Андріана Ігорівна,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail romaniuk_ai@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-7493-6667

наук. керівник: док. арх., проф. Устінова І. І.,

E-mail ustinova.ii@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-1728-0200

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОБЛЕМИ ТА МЕТОДИ ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІШОХІДНОЇ ЗОНИ В ЦЕНТРІ МІСТА МОРШИНУ

Станом на сьогоднішній день, великою проблемою розвитку курортних міст України є невпорядкованість забудови та руху транспорту в центральних частинах, а також нерозвиненість культурно-дозвіллевої сфери обслуговування відпочиваючих та туристів. Позитивний вплив на розвиток цих міст може мати організація в них пішохідних зон. Означене, в багатьох аспектах, допоможе зробити курортні міста більш привабливими для життя та розвитку бізнесу. Організації пішохідної зони потребує і місто Моршин Львівської області.

Пішохідна зона міста Моршина формується в наш час у громадському центрі, який найбільш насичено історичними, рекреаційними та громадськими об'єктами. Ця територія характеризується неконтрольованою забудовою та скупченням МАФів, непривабливий вигляд яких перешкоджає формуванню архітектурного ансамбля центру. Особливої уваги потребує вирішення проблеми нестачі місць культурного відпочинку. Для створення комфортних умов перебування у середмісті мешканців, зацікавлення відпочивальників та туристів, дослідженням пропонується застосувати такі методи ландшафтно-планувальної організації його пішохідної зони, як: оновлення функціонально-планувальної структури середмістя разом із пов'язаним з цим

перетворенням міської тканини; адаптації до зміни клімату та умов відпочинку (наприклад, необхідності «пандемічного усамітнення» відпочиваючих); гуманізації простору архітектурно-ландшафтними засобами та створення естетично привабливого без бар'єрного середовища.

При застосуванні вищеописаних методів є можливість досягти гармонійної організації пішохідних зон середмістя, які будуть приваблювати туристів та інвесторів, що позитивно вплине на розвиток міста в цілому.

УДК 725.54:725.85

Чапленко Уляна Юрївна,

магістрант кафедри Дизайну архітектурного середовища,

E-mail chaplenko_uy@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-1929-7671

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО АРХІТЕКТУРНО-СЕРЕДОВИЩНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОЛІМПІЙСЬКОГО КОМПЛЕКСУ В С. ІВАНІВКА МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Олімпійські бази в Україні потребують реконструкції, адже не відповідають новітнім вимогам, не мають сучасного устаткування. Після повномасштабного вторгнення, багато споруд повністю або частково зруйновані. Модернізація існуючих, реконструкція пошкоджених та будівництво нових спортивних баз – це вагомий внесок у розвиток вітчизняного спорту, а також Української архітектури.

Один з таких об'єктів пропонується звести в с. Іванівка Миколаївської області. Територія частково зруйнована обстрілами окупантів і потребує відновлення. На обраній ділянці планується розробити олімпійський комплекс, який включатиме: освітній центр, адміністративну будівлю, їдальню, медико-реабілітаційний центр, спортивний корпус з сучасним устаткуванням, стадіон, гуртожитки та готель. Також передбачається влаштування спортивних та дитячих майданчиків, зон для відпочинку. Рослинний покрив на ділянці зруйнований через бойові дії, тому треба буде провести комплекс робіт зі

створення, утримання і охорони зелених насаджень. Важливим питанням є реабілітація землі та очищення води.

В спортивному комплексі будуть створені умови для працевлаштування місцевого населення, що призведе до зростання бюджету людей і вирішить низку економічних проблем територіальної громади. Завдяки включенню до складу олімпійської бази медичного блоку буде вирішена проблема з надання першої допомоги при травмах або системної психосоматичної реабілітації користувачів. Впровадження нових технологічних рішень дозволить поліпшити якість життя мешканців прилеглих територій. Наприклад, влаштування сучасних свердловин сприятиме забезпеченню місцевих жителів якісною питною водою.

УДК 711-1

Чупринка Поліна Олексіївна,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail polina.chuprynka@gmail.com, ORCID 0000-0002-8872-8105

наук. керівник: доц., канд. наук, Зінов'єва О. С.

E-mail zinovieva.os@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-5453-2924

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОПОЗИЦІЇ З АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КІННО-СПОРТИВНОГО КОМПЛЕКСУ В КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Розвинена та різноманітна спортивна інфраструктура, екологічність та зв'язок людини з природою є дуже важливими чинниками у підвищенні рівня життя населення.

Впродовж останнього року десятки об'єктів спортивної інфраструктури України зазнали руйнувань. У їх числі і кінно-спортивні центри, які мають велике рекреаційне та соціо-культурне значення для Київської області. Також у наш час особливої актуальності набирає застосування терапевтичної верхової їзди, що практикується у центрах іпотрепії і є ефективним засобом фізичної, психологічної та соціальної реабілітації.

Відновлення та створення нових кінних центрів ускладнюється застарілістю нормативної документації та її невідповідністю до

міжнародних стандартів, що дає підстави для аналізу та переосмислення підходу до проектування кінних центрів в Україні.

Відновлюючи зруйновані території ми маємо можливість поліпшити стан даних об'єктів та забезпечити їх сталий розвиток у майбутньому. Для цього пропонується використати методи реконструкції, реставрації, оновлення існуючих будівель шляхом прибудовування нових площ (стаєнь та тренувальних манежів), розширення функціонального призначення (розміщення нових установ громадського обслуговування) з метою підвищення рентабельності та спектру привабливості для відвідувачів; формування зручних транспортних, пішохідних і велосипедних маршрутів; організації паркінгів; створення туристичних маршрутів та просторів рекреації.

Застосування вищеназваних методів дозволить налагодити функціонування мережі кінних центрів, забезпечить їх сталий розвиток та доповнить екологічну мережу Київської приміської зони точками атракції.

УДК 712-1

Шевченко Анастасія Віталіївна,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail shevchenko_av@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-3732-7184

наук. керівник: док. арх., проф. Устінова І. І.,

E-mail ustinova.ii@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-1728-0200

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОБЛЕМИ ТА МЕТОДИ РЕНОВАЦІЇ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПАРКІВ

Для сучасної України проблема реновації багатофункціональних парків стає не тільки екологічним чи ландшафтно-архітектурним питанням, а в певній мірі й ідеологічним. Довгий час багатофункціональні парки лишалися «опорним пунктом» комуністичної ідеології і виступали засобом впливу радянської пропаганди на свідомість громадян. На сьогоднішній день в більшості парків країни ще є присутнім відлуння радянської імперії, що актуалізує потребу їх посттоталітарної реновації. Одним з таких парків, що потребує реновації, є парк «Нивки», розташований у Шевченківському районі м. Києва. Територія парку

перебуває у занедбаному стані: більшість паркових споруд є аварійними, благоустрій та озеленення не оновлювалися ще з часів його створення, водойми забруднені, а вхідна територія захаращена МАФами. Для реновації ландшафтно-рекреаційного середовища цього парку дослідженням пропонується застосувати методи структурної адаптації та природоохоронюваного компромісу.

Метод *структурної адаптації* полягає в реструктуризації та пристосуванні паркового середовища до сучасних вимог суспільства, в процесі якого природні елементи в своїй більшості лишаються без змін, а штучні елементи середовища підлягають кардинальному оновленню. Метод *природоохоронюваного компромісу* полягає в реставрації парку з елементами його екологічної реконструкції, що включає в себе проведення відновлювальних та підтримуючих робіт в питанні паркових споруд, благоустрою та озеленення без надмірного втручання у сформоване паркове середовище. До реновації західної частини парку «Нивки» пропонується застосувати переважно метод адаптації, а до східної – метод компромісу. Застосування цих методів дозволить у посттоталітарний «перехідний» період відновити та осучаснити паркове середовище українських міст.

УДК 711.13:581

Шпакович Дар'я Олександрівна,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail shpakovych_do@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0005-1347-9780

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ МІКРОКЛІМАТУ В ЗОНАХ ЖИТЛОВОЇ ЗАБУДОВИ

На сьогоднішній день однією з глобальних проблем є зміна клімату. Внаслідок цього процесу за даними за 2021 р. річна температура повітря за останні 30 років зросла майже на 1,5°C зі зростанням темпів потепління за останнє десятиліття. І поки екологи та різні інстанції борються з цією проблемою, архітекторам необхідно пристосовувати простори до нових

умов. Цю проблему досліджували: О. Г. Церковна, І. П. Козятник, О. О. Михайлик, Факарі Афджаді Мехді.

Мешканці міст на собі відчувають щорічне зростання температури оточення. У цьому дослідженні розглянуто фактори, що зумовлюють формування мікроклімату поселень, та методи, які дозволяють архітекторам враховувати їх вплив на розпланування і забудову міських територій.

Основними чинниками, які впливають на мікроклімат є: рельєф – в долинах та низинах території мають більш низьку температуру, ніж на підвищених ділянках; озеленення – пом'якшує коливання температур, вологості, регулює аерацію, захищає від шуму; водні ресурси – збільшують вологість повітря, пом'якшують коливання температур; акваторії створюють особливий добовий режим опадів та впливають на потоки вітру; фонтани – пасивно охолоджують міські простори, забезпечують оптимальні умови зволоження ґрунту протягом літнього сухого та жаркого періоду; фактура та колір поверхонь будівель впливають на ступінь поглинання тепла. Дані методи можна спостерігати на прикладах міста Лайон (Франція), Масдар (АОЕ) та району Троєщини м. Київ.

Отже, забезпечення комфортного мікроклімату можливе за допомогою архітектурно-містобудівних засобів, якими не варто нехтувати, враховуючи тенденції кліматичних та екологічних змін.

УДК 711.585

Яковенко Вікторія Тарасівна,

магістрантка кафедри містобудування,

E-mail yakovenko_vt@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-5660-2436

Наук. керівник: доц., канд. арх. Войко Н. Ю.,

E-mail voiko.niu@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-7251-0999

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРИНЦИПИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІКРОРАЙОНІВ НОВОГО БУДІВНИЦТВА В ІСТОРИЧНИХ МІСТАХ

За останні два десятиліття змінилася парадигма формування житлових мікрорайонів. З'являється необхідність пошуку альтернативних шляхів і

проблемно-орієнтованих підходів, спрямованих на переоцінку ціннісних категорій в організації житлового середовища, формулювання сучасних принципів формування житла, поліпшення його просторових характеристик.

Відповідно до генерального плану планується будівництво нового мікрорайону у Подільському районі в м. Полтава. Ділянка, яка відведена під будівництво нового мікрорайону на даний час вільна від забудови, там росте лугова і болотна рослинність, чагарники і малоцінні деревні насадження. В центральній частині ділянки існує водойма площею 4 га, що утворилася при будівництві виїзду на трасу Київ—Харків.

Для проектування мікрорайону пропонується концепція, яка втілює новітні підходи в містобудуванні житлового середовища. Ця концепція базується на наступних принципах архітектурно-планувальної організації:

- гармонізації середовища;
- функціональної інтенсифікації (поліфункціоналізації території);
- екологізації та адаптивної гнучкості;
- соціальної об'єднаності та безпечності й інклюзивності середовища;
- культурної спадкоємності, «ремінісценції».

Використання цих принципів дозволить створити комфортне житлове середовище, яке відповідає сучасним потребам суспільства: соціальним естетичним, економічним та фізичним та гармонійно поєднує нову забудову з існуючою історичною.

Наукове видання

МІСТОБУДУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ

Тези доповідей
п'ятої науково-практичної конференції
25 квітня 2023 року
м. Київ